

PIE1.B06. Etyka zawodu pielęgniarki

Nazwa kierunku studiów	PIELĘGNIARSTWO	Poziom kształcenia		Studia pierwszego stopnia		
		Forma studiów		Stacjonarne		
		Profil kształcenia		praktyczny		
		Rok akademicki		2023/2024		
Nazwa przedmiotu	Etyka zawodu pielęgniarki	Kod przedmiotu	PIE1.B06	Punkty ECTS ogółem	2,0	
Jednostka realizująca przedmiot	Wydział Społeczno-Medyczny w Dąbrowie Górniczej					
Osoba odpowiedzialna za moduł (imię, nazwisko, e-mail, nr tel. służbowego)						
Status przedmiotu / Blok modułowy		Obowiązkowy B. Nauki społeczne				
Rok studiów	Semestr	Forma zajęć, liczba godzin i liczba punktów ECTS za poszczególne formy kształcenia				
		W	CW (SEM)	BNA	ZP	PZ
		Kształcenie teoretyczne			Kształcenie praktyczne	
1	1	20	20	20	---	---
Forma zaliczenia		ZO	ZO	ZO	---	---
ECTS		2,0			---	---
Wymagania wstępne	Brak.					
Cel kształcenia	Zapoznanie studentów z głównymi kierunkami filozoficznymi, wybranymi koncepcjami filozoficznymi człowieka, podstawami etyki jako teorii moralności, wartościami, normami i ocenami moralnymi w odniesieniu do zawodu pielęgniarki					
Realizowane kierunkowe efekty uczenia się						
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Opis kierunkowego efektu uczenia się					
C.W12	Zna przedmiot etyki ogólnej i zawodowej					
C.W13	Rozumie istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki					
C.W14	Charakteryzuje problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki					
C.W15	Zna kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej					
C.U27	Potrafi rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej					
K.S7	Jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych					
TREŚCI PROGRAMOWE						
Symbol zajęć	Tematyka zajęć			Realizowane efekty uczenia się	Liczba godzin	
Forma zajęć: wykłady						

W01	Główne kierunki filozoficzne i ich relacje do zawodu pielęgniarki. Bóg, człowiek i świat w filozofii Św. Augustyna i Św. Tomasa z Akwinu. Kartezjański przełom w filozofii nowożytnej. Kanta teoria poznania. Wolność i odpowiedzialność w ujęciu egzystencjalizmu	C.W12 do C.W15	2
W02	Wybrane koncepcje filozoficzne człowieka: Koncepcja człowieka w Biblii. Antyczna koncepcja człowieka. Platowska koncepcja człowieka. Stoicka koncepcja człowieka. Chrześcijańska koncepcja człowieka. Średniowieczna koncepcja człowieka. Św. Tomasa holomorficzna koncepcja człowieka. Renesansowa koncepcja człowieka. Koncepcja człowieka oświeconego. Utylitarystyczna koncepcja człowieka. Liberalistyczna koncepcja człowieka.		2
W03	Historyczne uwarunkowania filozofii pielęgniarstwa. Pielęgniarstwo jako zawód, profesja, nauka, sztuka. Istota pielęgniarstwa. Filozofia pielęgniarstwa a filozofia pielęgnowania. Filozofia troski		2
W04	Wybrane nurty filozofii współczesnej: egzystencjalizm (Kierkegaard, Heidegger, Sartre), personalizm (Maritain, Wojtyła), utilitaryzm (Bentham, Mill). Współczesny utilitaryzm etyczny w medycynie		2
W05	Historyczne uwarunkowania etyki pielęgniarstwa. Etyka jako nauka (teoria moralności). Podstawowe pojęcia etyczne. Wartości, normy i oceny moralne. Etyka indywidualna a etyka społeczna. Prawa moralne (naturalne, człowieka, niezbywalne, abstrakcyjne, konkretne, absolutne).		2
W06	Podstawowe koncepcje etyczne w medycynie i pielęgniarstwie: pryncypializm, personalizm, utilitaryzm, etyka troski, etyka opiekuna społecznego, etyka czci dla życia (Albert Schweitzer).		2
W07	Prawa człowieka w praktyce pielęgniarstwa. Dokumenty międzynarodowe i krajowe, analiza poszczególnych praw pacjenta w kontekście pracy pielęgniarki.		2
W08	Prawa dziecka w szpitalu, prawa pacjenta chorego psychicznie, prawa człowieka umierającego, prawa w związku z transplantacją.		2
W09	Bioetyka – podstawowe zagadnienia: prokreacja wspomagana, eksperymenty medyczne, transplantacja, uporczywa terapia, eutanazja, ciężkie uszkodzenie płodu.		2
W10	Dylematy etyczne w pracy pielęgniarki. Podejmowanie decyzji etycznych. Studia przypadków.		2
	Razem godzin: wykłady	20	
Forma zajęć: ćwiczenia + zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego (BNA)			
C01+BNA01	Główne kierunki filozoficzne i ich relacje do zawodu pielęgniarki. Jońska filozofia przyrody. Szczytowy okres metafizyki greckiej: Platon i Arystoteles	C.W12 do C.W15, C.U27, K.S7	
C02+BNA02	Personalistyczna koncepcja człowieka. Marksistowska koncepcja człowieka. Koncepcja człowieka u Nietzsche'go, Egzystencjalna koncepcja człowieka. Fenomenologiczna koncepcja człowieka. Koncepcja człowieka u Ericha Fromma		
C03+BNA03	Historia etyki pielęgniarstwa		
C04+BNA04	Koncepcje etyczne w praktyce pielęgniarstwa		
C05+BNA05	Podejmowanie decyzji przez pielęgniarki. Karta Praw Pacjenta		
C06+BNA06	Przysięga Hipokratesa i Modlitwa Majmonidesa jako przykłady kodeksów etycznych w medycynie		
C07+BNA07	Elementy bioetyki – samobójstwo, transplantacje narządów, destrukcja zdrowia (nikotynizm, narkomania, alkoholizm, eutanazja)		

C08+BNA08	Rola sumienia w etyce pielęgniarskiej. Kontrowersje wokół tzw. klauzuli sumienia w zawodach medycznych.		
	Razem godzin: ćwiczenia + BNA	40 (20 + 20)	
Korelacja poszczególnych rodzajów zajęć			
	Wykład	Ćwiczenia + BNA	
	W01	C01+BNA01	
	W02	C02+BNA02	
	W03	C03+BNA03	
	W04	---	
	W05	---	
	W06	C04+BNA04	
	W07	C05+BNA05	
	W08	C06+BNA06	
	W09	C07+BNA07	
	W10	C08+BNA08	
Kod efektu uczenia się			
		Metody weryfikacji	
		W	CW + BNA
C.W12 do C.W15		test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru	-----
C.U27		---	Zadanie praktyczne
K.S7		obserwacja 360°	obserwacja 360°
Metody kształcenia, sposób realizacji oraz oceny			
Wykład + zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego (BNA) + ćwiczenia (seminarium)	<p>Wykład z prezentacją multimedialną i/lub wykład konwersatoryjny.</p> <p>Ćwiczenia (seminarium) z indywidualnymi prezentacjami studentów dotyczącymi różnych zagadnień etycznych, ujętych w studia przypadków (nie dłuższymi niż 10 minut, możliwość przygotowania prezentacji w małych 3-4-osobowych grupach); rozwiązywanie przykładów różnych zagadnień etycznych, które mogą wystąpić w pracy pielęgniarki. Przykładowe tematy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klauzula sumienia w zawodach medycznych. • Samobójstwo. • Problemy etyczne dotyczące transplantacji narządów. • Eutanazja. • Uporczywa terapia. • Prokreacja wspomagana. • Eksperymenty medyczne. • Ciężkie uszkodzenie płodu. <p>Zajęcia bez udziału nauczyciela akademickiego (BNA) polegają na pracy własnej studenta – tematyka tych zajęć podana została powyżej. Na podstawie wykazu literatury podstawowej i uzupełniającej, ewentualnie korzystając z materiałów przygotowanych dodatkowo przez wykładowcę, studenci zapoznają się z kolejnymi tematami zajęć BNA.</p>		
Obciążenie pracą studenta (gwiazdką oznaczono zajęcia o charakterze praktycznym)			
Godziny pracy studenta	Forma aktywności	Godziny szczegółowo	Łącznie godzin
Godziny kontaktowe z nauczycielami akademickimi	Udział w wykładach	20	20
	Udział w ćwiczeniach (seminarium) *	20	20*
	Udział w konsultacjach związanych z zajęciami *	2 godz. wykład 2 godz. ćwiczenia (seminarium)	4 2*

		2 godz. BNA			
Samodzielna praca studenta	Przygotowanie do ćwiczeń (seminarium)*	30	30*		
	Praca własna w ramach tematyki zajęć BNA	20 godz.	20		
	Przygotowanie do testu zaliczeniowego z wykładów + BNA	5 godz.	5		
Łączny nakład pracy studenta			81		
Literatura podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> Górajek-Jóźwik., Filozofia i teorie pielęgniarstwa. Lublin: Wyd. Czelej, 2007. Fry S.T., Johnstone M.J., Etyka w praktyce pielęgniarstwa. Zasady podejmowania decyzji etycznych. Lublin: Makmed, 2009. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej, wyd. OIPiP, 2017; http://www.oipip.torun.pl/pdf/2017-04-23%20zbior%20aktow%20prawnych.pdf Poznańska S., Płaszewska L., Wybrane modele pielęgniarstwa. Podstawa praktyki pielęgniarstwa. Kraków: UJ, 2001. Szuta W., Rola sumienia w etyce pielęgniarstwa. W: Krajewska-Kułak E., Łukaszuk C., Lewko J., Kułak W.(red.), Wielowymiarowość współczesnej medycyny. Białystok 2012. https://www.umb.edu.pl/photo/pliki/Dziekanaat-WNOZ/monografie/wielowymiarowosc_wspolczesnej_medycyny.pdf Tatarkiewicz W. Historia filozofii, t. 1-3. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2023. Wrońska I., Mariański J., Etyka w pracy pielęgniarstwa. Lublin: Wyd. Czelej 2002. 				
Literatura uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> Tatoń J. Filozofia w medycynie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2003. Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panka W., Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2019. Bazy elektroniczne: ACCESS MEDICINE, CINHAL COMPLETE, EBSCO 				
Formy oceny – szczegóły					
EFEKTY UCZENIA SIĘ	NA OCENĘ 3	NA OCENĘ 3.5	NA OCENĘ 4	NA OCENĘ 4.5	NA OCENĘ 5
Wiedza Egzamin pisemny test wyboru Tak/Nie i dopasowania od- powiedzi	60-69%	70-79%	80-89%	90-94%	95-100%
Umiejętności wg. kryteriów oceny umiejętności	6 pkt.	7 pkt.	8 pkt.	9-10 pkt.	11-12 pkt.